

PESTPROTOCOL 2016-2017

Inhoud

1. Inleiding	blz.2
2. Begripsomschrijving	blz.3
A) Oorzaken	blz.3
B) Signalen	blz.3
3. Preventieve aanpak	blz.4
4. Aanpak en stappenplan	blz.5
5. Tot besluit	blz.7
<i>Bijlagen</i>	
1 – omgangsprotocol	blz.8
2 – overzicht van instanties	blz.9

1. Inleiding

Pesten is een probleem dat op alle scholen voorkomt. Als team van de Wilhelminaschool vinden wij het creëren van een veilig leef- en leerklimaat voor onze leerlingen van groot belang. Wij willen dan ook een actief beleid voeren om pesten te voorkomen en te bestrijden. Wij verwachten een actieve bijdrage van leerkrachten, ouders, pester, gepeste én medeleerlingen. Met elkaar zijn wij verantwoordelijk voor een goede en veilige sfeer op school. Door middel van het pestprotocol willen wij stapsgewijs een plan aanbieden waarop leerkrachten, ouders en leerlingen elkaar kunnen aanspreken. Indien nodig kan daarbij een intern contactpersoon (IC) worden ingeschakeld. Deze kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren. Op onze school zijn Wilma Overeem (bovenbouw) en Trudy Nwanne (onder- en middenbouw) als contactpersoon aangesteld.

2. Begripsomschrijving

Pesten is het systematisch uitoefenen van geestelijk of lichamelijk geweld door een individu of groep tegen een ander of anderen die niet in staat zijn zich daartegen te verdedigen. Tegenwoordig hebben wij ook te maken met cyberpesten via social media.

A) Oorzaken van pestgedrag kunnen o.a. zijn:

- *Een belemmerende thuissituatie.*
- *Minderwaardig voelen.*
- *Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen).*
- *Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt.*
- *Een competitieve sfeer in een groep.*
- *Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt.*
- *Problemen in de buurt.*

Leerkrachten en ouders moeten alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen de grens overschrijden.

B) Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- *altijd een bijnaam geven, een ander nooit bij de eigen naam noemen.*
- *zogenaamd leuke opmerkingen maken over een klasgenoot.*
- *een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven.*
- *briefjes doorgeven.*
- *beledigen.*
- *opmerkingen maken over kleding.*
- *isoleren.*
- *buiten school opwachten, slaan of schoppen.*
- *op weg naar huis achterna rijden.*
- *naar het huis van het slachtoffer gaan.*
- *bezittingen afpakken.*
- *schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer.*
- *iemand steeds uitlachen of belachelijk maken.*

3. Preventieve aanpak

Pesten aan de orde stellen via speciale projecten is zinvol. Het is noodzakelijk het onderwerp pesten regelmatig in de klassen aan de orde te laten komen en zo op verschillende manieren vorm te geven aan een preventieve aanpak.

- In de school hangen de 12 schoolregels ten aanzien van de gewenste omgang met elkaar (zie bijlage). De leerlingen gaan akkoord met deze regels en kunnen hierop aangesproken worden. Tevens worden er lessen Kwink gegeven.
- In de klas maken we aan het begin van ieder schooljaar samen met de leerlingen groepsregels waaraan de groep zich conformeert. Deze regels worden regelmatig herhaald. Belangrijk uitgangspunt daarbij is dat iedereen verantwoordelijk is voor een goede sfeer in de groep. We hangen de groepsregels zichtbaar op in de klas en doen deze in de groepsmap.
- Ieder jaar wordt op de informatieavond het omgangsprotocol aan de orde gesteld. Leerkrachten en ouders hebben een belangrijke voorbeeldfunctie. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar worden uitgesproken.

4. Aanpak en stappenplan

Als er ondanks de preventieve aanpak toch pestgedrag voorkomt, wordt het stappenplan gevolgd.

Stap 1:

Wanneer er sprake is van pestgedrag, stimuleren wij leerlingen altijd om te proberen er eerst samen uit te komen, eventueel onder begeleiding van de leerkracht. Leerlingen zijn bekend met de regels uit het omgangsprotocol en werken door middel van een methode aan de vaardigheden die zij hiervoor nodig hebben.

Stap 2:

Als stap 1 niet lukt, melden de betrokken leerlingen dit direct bij de leerkracht en eventueel bij de ouders.

Stap 3:

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderend gesprek. Samen bedenken zij oplossingen in de vorm van concrete afspraken zodat de leerlingen mede-eigenaar zijn van het proces. Deze afspraken worden vastgelegd in Parnassys. De ouders worden hierover direct geïnformeerd, per mail of telefonisch.

Stap 4:

Wat is het plan van aanpak voor de verschillende betrokkenen?

Hulp aan de pester

- Probleemoplossend gesprek om de gevoeligheid voor wat hij met het slachtoffer heeft uitgehaald te vergroten
- Mogelijke oorzaken van pestgedrag analyseren.
- Afspraken maken en evaluatiemomenten inplannen en dit vastleggen in Parnassys.
- Gelegenheid en tijd geven om zijn gedrag te verbeteren en excuses aan te bieden.
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pestgedrag?
- Als het pesten blijft voortduren dan hulp inschakelen van instanties buiten de school (denk bijvoorbeeld aan deelname aan een sociale vaardigheidstraining).

Hulp aan het gepeste kind

- Medeleven tonen, luisteren en vragen; hoe en door wie wordt er gepest?
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert; wat doet hij voor, tijdens en na het pesten? Eventueel daarna bespreken wat een goede reactie kan zijn op het pestgedrag. Denk aan: "Stop! Hou op!" zeggen. Dit is een schoolbrede afspraak..
- Samen oplossingen bedenken in de vorm van concrete afspraken zodat de leerling mede-eigenaar is van het proces. Dit wordt vastgelegd in Parnassys.
- De leerling bewust maken van zijn eigen handelen.
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen.
- Als het pesten blijft voortduren dan hulp inschakelen van instanties buiten de school (denk bijvoorbeeld aan deelname aan een sociale vaardigheidstraining).

Hulp aan de meelopers

- Het onderwerp pesten open en expliciet aan de orde stellen in de groep (kinderen nooit bij name noemen). De leerlingen moeten zich ervan bewust worden dat meelopen ook pesten is.
- Er wordt gerefereerd aan gemaakte regels en afspraken.
- Methode gebruiken voor de sociaal-emotionele ontwikkeling en hieruit lessen gebruiken die aansluiten bij de situatie van de groep.
- Voorbeeldgedrag van leerkrachten
- Rollenspel

Hulp aan de ouders van pesters en het gepeste kind

- Zowel de ouders van de pester als de gepeste worden ingelicht en bij de begeleiding van hun eigen kind betrokken. Aan de ouders moet duidelijk gemaakt worden dat er een gezamenlijk probleem is, dat het kind een probleem heeft en dat er gestreefd dient te worden naar een oplossing.
- Het probleem heel serieus nemen en inleven in de alle betrokken leerlingen.
- Ouders met het kind laten praten, met aandacht voor oorzaken. Het kind gevoelig maken voor wat er aan de hand is.
- Deskundige hulp inschakelen.
- Ouders krijgen een exemplaar van het pestprotocol van de school (altijd wanneer er sprake is van een vermoeden van pesten).

Vaardigheden voor de leerkracht

De leerkracht biedt altijd hulp en begeleiding aan de gepeste en de pester. Ook spreekt de leerkracht de meelopers aan op hun gedrag.

Als de leerkracht het idee heeft dat er sprake is van onderhuids pesten, stelt de leerkracht een algemeen probleem aan de orde om langs die weg bij het probleem in de klas te komen. De regels van het omgangsprotocol worden dan nogmaals in de groep besproken.

5. Tot besluit

Dit pestprotocol ligt op school blijvend ter inzage. Ouders kunnen hiervan kennis nemen of ontvangen op verzoek een afschrift. Tevens is het protocol te vinden op de website van onze school. Directie, leerkrachten en medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit pestprotocol en verbinden zich tot een actieve aanpak van de pestproblematiek volgens de hier weergegeven regels.

BIJLAGE 1

OMGANGSPROTOCOL

- 1: Wij spreken op een nette manier met elkaar!
- 2: Wij luisteren naar elkaar en laten elkaar uitpraten!
- 3: Wij mogen de spullen van een ander pas gebruiken nadat wij dit eerst hebben gevraagd!
- 4: Wij noemen iedereen bij zijn eigen naam!
- 5: Wij zeggen bij plagen en pesten “stop houd op” en daar moet naar geluisterd worden!
- 6: Wij helpen elkaar bij het spelen of werken als dat nodig is of als een ander er om vraagt!
- 7: Wij lossen zoveel mogelijk zelfstandig onze problemen op!
- 8: Wij zeggen het tegen de juf of meester als er gepest wordt, dit is geen klikken!
- 9: Wij vragen hulp bij een juf of meester als een ruzie blijft voortduren!
- 10: Wij blijven van elkaar af, dat is voor iedereen prettiger!
- 11: Wij spelen zoveel mogelijk samen, zonder iemand uit te sluiten!
- 12: Wij willen pesten voorkomen door elkaar het gevoel te geven dat iedereen erbij hoort!

BIJLAGE 2

OVERZICHT VAN INSTANTIES

- ✓ CJG (Centrum voor Jeugd en gezin) <http://www.cjggooienvechtstreek.nl/hilversum>
- ✓ Anders maar hoe: www.anders-maarhoe.nl
- ✓ Opvoedsteunpunt Ik ben ik: www.ikbenik.net
- ✓ Rots en water (weerbaarheid) www.tanis-trainingcoaching.nl
Is vooral gericht op groepsprocessen.
- ✓ Versa Welzijn www.versawelzijn.nl
Heeft gespreksgroepen en trainingen, waaronder een cursus voor ouders (opvoeden en zo) en een sociale vaardigheidstraining voor het oudere kind (v.a. 12 jaar)

Folders van bovenstaande (en andere) instanties zijn te vinden bij de intern begeleider.